

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 1 3 2 A 1 0 1 1 2

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Sobota, 24. avgust 2013 / 60 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osnutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

1. Vodena interpretacija

Sebastijan Pregelj: PRAVI TRENUTEK (odlomek)

SEVEDA MI BO USPELO

Tako sem se odločil. Odhajam drugam. Postal bom nekdo drug.

Z avtom se bom najprej odpeljal do morja. Poiskal bom svetilnik in se vzpel na vrh. S svetilnikov se daleč vidi. Daleč naprej. Potem bom šel na kavo. Medtem ko bom srebal črno tekočino, se bom odločil, kam. Ampak dvoje je gotovo: odhajam daleč in odhajam za vedno. Če se bom še kdaj vrnil, se bom na stara leta kot turist in tako kot oni občudoval pokrajino, arhitekturo in okus domače hrane. Ali nekaj takšnega.

Nekje daleč stran si bom poiskal delo, ki me bo zares veselilo. Vprašanje je samo, kaj me zares veseli. Ampak zdaj ne mislim komplicirati. Ne mislim oklevati zaradi nepomembnih vprašanj. Velika veselja so sestavljena iz malih radosti in ena teh je, da sem se pravkar odločil oditi in postati nekdo drug. To je dovolj. Dovolj za nov začetek.

Na hitro se oblečem, potem vzamem s police avtokarto Evrope, zgrabim potovalko in stopim do vrat. Za trenutek pomislim, da bo s stanovanjem sranje. Računi se bodo skupaj z drugo pošto nabirali v nabiralniku, ki ga nihče ne bo praznil. Kaj se je zgodilo z Oskarjem? se bodo spraševali sosedi. Je zbolel? Je na službeni poti? Se mu menda ni kaj zgodilo? Ne, če bi se mu kaj zgodilo, bi prebrali v časopisih. Seveda. Kaj pa potem? Bil je tako miren. Za mladega človeka že kar preveč.

Nasmehnem se, odklenem in odrinem vrata. Stopim na hodnik, odložim potovalko in dvakrat obrnem ključ. Končano. Odhajam. Zmogel sem, z dlanjo podrgnem ploščico s priimkom, ker se na črni vidi vsak prah. Zgrabim potovalko in stopim do dvigal. Preden pritisnem tipko v obliki puščice, ki kaže navzdol, pomislim, da bi moral izklopiti glavno varovalko. Za vsak primer, se obrnem na peti. In plin. Moram ga zapreti. Rumena cev z rdečo kljuko. Tisto je plin, odložim potovalko pred vrati, jih odklenem in vstopim. Nekaj časa stojim v predsobi, iz katere se vidi v dnevno sobo, ki se konča z veliko, stekleno steno. Na drugi strani je balkon s pogledom na mesto. Zgrabim potovalko in jo prestavim v stanovanje. Zaprem vrata, ključ odložim na omarico. Stopim v dnevno sobo in sedem na rob fotelja. Čutim, da ni pravi trenutek. Ni pravi trenutek za odhod. Tudi prejšnjikrat ni bil. To je, si pomanem oči. Ne znam izbrati pravega trenutka. Ampak enkrat mi bo uspelo. Prepričan sem, da mi bo. Seveda mi bo.

(Vir: Sebastijan Pregelj: Prebujanja. Ljubljana: Študentska založba, 2011. 60–61.)

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite pripovedovalčevo razmišljanje in ravnanje. Pojasnite njegov problem in pri tem citirajte poved, s katero ga pripovedovalec neposredno izrazi.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o dogajanju v odlomku. Ob primeru iz življenja presodite, kakšne lastnosti mora imeti posameznik, da lahko uspešno uresničuje svoje odločitve.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost.

2. Samostojna interpretacija

Mate Dolenc: STRAH (odlomek)

Potem sem nekega dne po dolgem obotavljanju in s težko muko rekel mami, da me sobna lipa moti, ali je ne bi mogli prestaviti v kakšno drugo sobo? Ah, kje pa, sploh me ni resno vzela. V drugih sobah so bili že fikusi in rastline, ki so jim rekli »drevesa življenja«, in nikjer drugje ni bilo primernega prostora za sobno lipo. »Rastline in vsa druga živa bitja moraš imeti rad,« je rekla, »že tako je zadosti hudo, da moramo živeti v mestu, in ne kje na deželi.« Že, že, sem si mislil, a kaj, če nas rastline ne marajo? Če sobna lipa ne mara mene? Če me straši? Če mi grozi?

Ko sem odstranitev sobne lipe predlagal očetu in mu priznal, da se je ponoči bojim, ker se premika in je podobna tujemu človeku, je rekel:

»Kakšen fant pa si, da se bojiš navadne sobne lipe?«

Zdi se mi, da sem mu takrat znova zameril, da ni kupil BMW-ja, kot so ga imeli ljudje na drugi strani ulice, temveč volkswagen. Na to, da mogoče ni imel dovolj denarja za dražji BMW, nisem pomislil. Kaj pa otrok ve o financah svojih staršev, razen če niso izjemno revni? Mi pa smo bili družina iz »srednjega razreda«. Ne revni ne bogati. A nauka o družbi se takrat še nisem učil.

Potem so nekega dne listi moje sovražnice dobili rjave pike. Najprej so bile majhne rjave pike, z dnevi pa so se večale v rjave lise. Listi so se začeli povešati. Ko je mama to opazila, je postala zaskrbljena. Zaradi mojih strahov ni bila nikoli zaskrbljena.

»Lipa je dobila listne uši,« je rekla zgroženo, »bojim se, da jo bomo morali dati stran.«

Še nekaj tednov sem se moral ponoči boriti s svojim strahom. Potem so se lipi povesele še veje in mama je rekla:

»Naša sobna lipa je umrla.«

Bila je žalostna, oče malo manj, a nazadnje sta jo odnesla v vežo in vrgla v smetnjak. Obnašala sta se kot na pogrebu. A ponoči sem z lipo živel jaz, ne onadva.

Kako hvaležen sem bil listnim ušem!

Starša nista kupila nove sobne lipe in od takrat sem dobro spal, raje jedel, se bolje učil in postal krepek deček, ki se je kdaj pa kdaj tudi dobro stepel s kakšnim drugim dečkom. A mama in oče se nista nikoli vprašala, od kod takšna sprememba. Starši pogosto zelo malo vedo o svojih otrocih, ker ne pogledajo dovolj globoko vanje.

(Vir: Mate Dolenc: Strah. V: Geniji. Ljubljana: Genija, 2006. 59–60.)

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvino odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku in na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

Prazna stran